

Ötven sor

Nem értem magunkat. Hogyan is érteném, mikor e kételtű társadalomban annyi még az ellentmondás, az értem és ellenem egyszerre ható jelenség, s ami nekem tán előnyös, az másoknak felhősíti homlokát és fordítva. Itt állok most egy jelenséggé terebélyesedő eset előtt, s bármerről közelítem, nem lelek rá az igazságra. Arra a megnyugtató egyértelműségre, amely elsimíthatná az érzelmeik hullámveréseit összebékítene az egymásnak feszülő érdekeket, amelyben feloldódna az egyén, a kisebb kollektíva és az állami társadalom konfliktusa. A

vágányok és váltók

szocialista tartalmu, a változásokhoz dinamikus alkalmazkodó, a közösség érdekeinek elsőbbséget kínáló működéséről gondolkodtam el egy eset kapcsán De talán kezdjük az elején...

Néhány esztendeje nem egy indulatos cikket olvastam (s irtam is) arról, hogy káderpolitikánk egyik gyengéje az életfogytig tartó mozgalmi díszmenet. Az ugyanis, hogy ha tesszem azt egy ifjú szakmunkástanuló közéleti rátermettségével, okos vitakészségével, politikai felkészültségével függetlenített KISZ-titkár, majd apparátusi munkatárs lesz, nincs az a váltókezelő, mely visszavezethetné tanult szakmájába, újra oda irányítaná szárnyra bocsátó közösségéhez — akár melósoknak, akár vezető beosztásba. Mert ha a szakmából ki is esett, affinitása és rálátása, politikai tapasztalata gyarapodott, értéke lehetne a szakmájában is. S mivel ezek a váltók akadozva működnek, gyakran vakvágányra terelnek, szaporodnak a különféle apparátusok, sűrűsödnek a kádertemetők.

Am az elgondolkodásra sarkalló példa más. Az évtizedes apparátusi munka után a vezető tisztviselő szeretne visszamenni eredeti szakmájába, tanult hivatását gyakorolni. Némileg megkopott szakmai tudással, de átfogó tapasztalatokkal, szerteágazó ismeretségi körrel, nagy közéleti gyakorlattal rendelkezik. S hol ütközik ellenállásba? Abban a kollektívában, ahol a nagy többség várja, igényli munkáját. Mintha nem lennének túl azon a korlátolt szellemű korszakon, amikor a rossz emlékek hatása alatt ferde szemmel néztek a „karriert feladót”, bukott embereknek bélyegezték, akik otthagyták a politikai pályát vagy vezetői beosztást dolgozni akartak. Azok zárkóztak el, akik más esetben a holtodiglan széket bírálják.

Emlékezzenek, mennyi hirdetés kelt szárnyra az elmúlt hónapokban a vállalati igazgatóválasztásokkal kapcsolatban. S egy-egy kiváló eredményeket produkáló cég lezavazott direktora éppúgy értetlenül állt a döntés előtt, mint ahogy a szavazók is, hiszen — mint elmondták nemegyszer — „csak” figyelmeztetni akarták kisebb emberi hibáira a főnököt „Nem”-szavazataikkal. Természetesen nem nyíltan, hanem anonimításba menekülve. Arról nem is beszélve, hogy jó magyar szokás szerint valaki ellen még a legadább ellenségek is véd- és dacsövetséget szoktak kötni.

Mondjam ki, mint már annyiszor? Tanulnunk kell még a demokráciát! S az iskolapénzt is meg kell fizetni! De egyáltalán nem mindegy, hány tisztességes embert feketít be egy kis csoport pillanatnyi érdeke, nem lehet mindegy, mennyi idegszál borzolódik hiába, mennyi szellemi, eszmei, erkölcsi csatavesztés hozza el a szocialista demokrácia győzelmét. Melyben fölértekelődik az emberi helytállás és tisztesség, méltó helyére kerül mindenfajta munka, legyen az felsőszintű vezetés vagy szerényebb beosztás. Amelyek között a pályákon ésszerűen működnek a váltók, s minden irányban állnak a jelzők!

Tandi Lajos

Mezőgazdasági könyvhónap

Megyei megnyitó a gabonakutatóban

A könyvesboltokba betérők most, februárban **dúskálhatnak a mezőgazdasági szakkönyvekben.** Az idekiadványok nem kötődnek egy-egy témakörhöz, mondhatjuk úgy is, hogy **mindenkinek, mindenről** szólnak. Aki nem rest a válogatásra, találhat belőlük az érdeklődésének megfelelőt.

A Gabonatermesztési Kutatóintézet üvegházában tegnap, pénteken délelőtt **ünneplés keretében megkezdte a megyei megnyitót Tóth Imre,** a megyei tanács mezőgazdasági és élelmiszer-osztályvezető-helyettese köszöntötte az érdeklődő szakembereket. Elmondta, hogy a **mezőgazdasági könyvhónapok** közel három évtizedes könyvtérmeze **nagymértékben hozzájárult** a **gabonatermesztésünk neveléséhez, s megbízható szakismerteteket nyújtott.**

Szánier Imre, a Gabonatermesztési Kutatóintézet vezetője előadásában az **innováció, a könyv és a termelés** kapcsolatát elemezte. Elmondta, a megnyitó helyszíne is jelképes, kifejezi a kutatómunka megbecsülését. Negyedszázad alatt meredek pályát futott be mezőgazdaságunk, s ez a kiváló szakembergárda nélkül elképzelhetetlen lett volna. A tudás-vágy, a szívós akarát, s a magyar föld, a természet szeretete tette lehetővé, hogy némely ágazat eredményeit a világ élvonalában jegyzi. A 16 millió tonnás

évi gabonatermés, az egy főre jutó gabona- és hústermelés intenzív gazdálkodásáról árulkodik. A szakmai munka elismerése például, hogy kukorica-vetőmagból a világon mi exportálunk a legtöbbet.

A kutatók nem juthattak volna a termelés megújításában el a mai szintig, ha a termelési rendszerek, agráripari egyesülések nem vállalták volna a közvetítő szerepet. Így a legújabb fajtákat, hibrideket és a technológiákat késedelem nélkül lehet üzemeltetnünk a kiperálási, honosítási és köztermesztésbe fogni. Itt egy helyben megtalálható a szakismeret, a szervezési készség, az alkatrészbázis és a szervizhálózat.

Növényeink genetikai tulajdonságaiban még akad tartalék, jelenleg csak 60 százalékban használják ki azokat. A kísérleti parcellákon már 10 tonnás búza- és kukorica-átlagtermés se ritka. A köztermesztésben 1-2 százaléknál előrelépés is tízezer tonnánként mérhető. A szabályozások, a külpiac hatásai egyre magasabbra srófolják azt a határt, amelyet minden üzemnek el kell érnie, hogy gazdaságosan termeljen. Ha romlanak eredményeink, abban benne foglaltatnak fogvatékoságaink és tehetetlenségünk is. A könyv is segíthet, lehet, alkalmassá tesz bennünket az új ismeretek befogadására, s azok hasznosítására ösztönöz.

Dalos esten

Budapesti szegediek

A Budapesten élő szegediek népes csoportja jött ismét össze baráti találkozóra, hogy tovább építsék a hidat a kiróppentő fészkek és jelenlegi otthonuk között. A Szegediek Baráti Körének szervezésében ezúttal százánál is többen jöttek össze a fővárosi Zrínyi klubban, vacsorával egybekötött műsoros estre.

Az est kezdő eseménye: **Simonovits Imréné** és a konferáló **Keresztesi József** olyan művészeket jelentettek be, akiknek pályájuk kezdetén szorosan összefonódott Szegeddel. Erre emlékeztek és nyújtottak nagy sikerű ajándékműsort: **Moldován Stefánia** és **Szalma Ferenc,** az Állami Operaház tagjai, **Madarasi Albertnek,** az Operaház karnagyának zongorakíséretével.

Külön is meleg ünneplésben részesítették ez alkalommal **Bakos Géza** zeneszerzőt, akit közeledő 75. születésnapja alkalmával **Lőkös Zoltán** köszöntött a baráti kör nevében. Megemlékezett arról, hogy a felszabadulás után az elsők között vett részt a város közigazgatásának újjászervezésében, és a kulturális élet megindításában, miközben kibontakozott zeneszerzői munkássága. Azóta a Budapesten élő **Bakos Géza** dalait a rádióból, zenés játékokból, hanglemezekről százezrek ismerik, szerették meg, különösen a legutóbbi — **Búcsúzik a nyár** című — nagylemeze óta. A baráti kör melegen fogadta a jubiláló muzikusnak az esten előadott szerzeményeit.

Kedvező változások

A pénzügyminiszter február 1-jei hatállyal módosította az egyes szociális és kulturális juttatásokról szóló rendeletet. Ennek alapján lehetőséget ad arra, hogy a vállalatok és intézmények a nem fizikai állományú dolgozóikat időkorlátozás nélkül magánszálláson is elhelyezhessék. Azoknak a dolgozóknak, akik alberletben laknak, meghatározott feltételek szerint alberleti hozzájárulást fizethetnek. Az

intézkedéssel többek között a pályakezdők, a kistélepléseken dolgozó gyógyszerészek, tanítók szociális helyzetét kívánják javítani, s megkönnyíteni az idényszereken működő élelmiszerüzemek üzemeltetését.

Kedvezően változott a vállalatok, intézmények rendelkezésére álló fizetési előlegkeret is. A rendelet lehetővé teszi, hogy a korábbiakhoz képest mintegy kétszeresére növeljék az ilyen ci-

men történő kifizetést. A keretből a vállalatok és intézmények dolgozóiknak kérésükre fizetési előleget nyújthatnak.

Ugyancsak a rendelet alapján lehetővé vált az is, hogy a költségvetési szervek segélykeretüket a bér-, illetve jutalommaradványukból kiegészítsék.

A változásokat a Magyar Közlöny idei 2-es száma közli.

Az igazi életrajz: a kotta

Cser Miklós két évtizede

csak azért volt, mert ki kellett egyenlíteni a színvonalbeli különbséget a muzsikusok között.

— **Meddig maradt?**
— Két évig. Nyolcvanban jöttünk vissza, az utolsó géppel. Másnap már bombázták a repülőteret.
— **Azóta folyamatosan itt dolgozik.**

— **Vezényelem a Carment, a Lammermoori Luciát, a Viktóriát.** Nemrégiben átvettük a Juhász Gyula Munkácskórus vezetését, besegíttek Gyüdi Sándornak is, az egyetemi kórusba. Most készülök a 17. operabemutatómra, a Macbethre.

— **Ez azt jelenti, legalább ennyi operát fejből ismer?**

— **Hát bizony,** megtanultam mindegyiket, mire a próbák elkezdődnek. Az egészet kell látni, hogy a részletekben dönteni tudjon az ember. A betanítás társasjáték, egyenrangú a zenesz, énekes, karmester.

— **Hogyan nyomja rá belyegét egy-egy produkcióra a karmester egyénisége?**

— **Tulajdonképpen,** más-más aspektusból bár, de minden dirigens a zeneszerző elképzeléseit, álmait próbálja megközelíteni. Saját magán átszűrve persze. A művet nem lehet függetleníteni alkotójától. Ez a ze-

nei divattól függetlenül: mindig érvényes.

— **Honnan tudhatjuk, mit is akart a szerző valójában?**

— **Az életét kell tanulmányozni.** De nem irodalmi életrajzok alapján, mert ezek befolyásolják az embert, az író egyéni véleményének megfelelően. Az igazi életrajz: a kotta.

— **Mitől nehéz vagy éppen könnyű valamit dirigálni?**

— **Nos,** például Verdi fiatalabb kori szerzeményeiben több a séma; bizonyos típusú hőre egy vagy kétféle kíséret jellemző. Ez megkönnyíti a dolgot, mert egyszerűbb a bevézés. A Carmen viszont keményebb dió. Mozaikszerű, drámai szempontból kihegyezettebb, a szituációk villanásszerűen változnak.

— **Tervei? Marad Szegeden?**

— **Igen.** Szeretnék minél többet dirigálni, hogy egyenletesen, mindig legyen munkám. Jó lenne minél többet koncertezni. Tíz év alatt csak két filharmoniai hangversenym volt. Aztán szeretnék egyszer Wagnert vezényelni — ez még a főiskoláról maradt —, talán az új színházban nyílik rá alkalom.

Varju Erika

Műsorajánlat

Nagyszabású **TELBÜCSÜZTATO** farsangi játéksorozat rendeznek ma, szombaton Zsombón. A résztvevők fűvőzenekar hivatogott hangjáira délután 2-kor gyűlekeznek a József Attila Művelődési Ház előtt, fél 3-tól mőkás-zenés felvonulás kezdődik a falu utcáin, 4 óra után télbücsűztató tűz gyulad ki a művelődési ház előtt, ekkor díjazák a felvonulókat, sőt, mi több, még farsangi fánkot is osztogatnak. Este 7 órakor pedig megkezdődik a farsangi maszkbál — szintén a művelődési házban.

CSINN-BUMM CIRKUSZ KLUBJA február 10-én, hétfőn este fél 6 órai kezdettel rendezi meg soron következő foglalkozását, ezúttal Tarján IV. Sz. Általános Iskolában. Bemutatkozik a Proper 16 című Borbola István tart előadást.

ETTERMEK ÉS VENDÉGLŐK A RÉGI SZEGEDEN — ez a címe a **SZEGEDI IRODALMI KÁVEHÁZ** legközelebbi, február 10-én, hétfőn este 6 órakor a Róyalban megrendezendő foglalkozásának. A házigazda Apró Ferenc és Csongor Győző lesz, a résztvevők többek között hallhatnak a most 90 éves fennállását ünneplő Hágiról, és részletek hangzanak el szegedi íróknak szegedi vendéglőről szóló írásaiból is

A **MARXISTÁK ÉS HÍVÓK PÁRBESZÉDENEK ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSENEK AKTUALIS KÉRDÉSEIRŐL** tart előadást Lukács József akadémikus az MSZMP megyei bizottsága oktatási igazgatóságának és a TIT megyei szervezetének Korunk kérdései címmel rendezett társadalomtudományi fórumán, február 10-én, hétfőn délután fél 5 órai kezdettel a Somogyi Könyvtár Dóm téri épületének harmadik emeleti természettudományi kutatótermében. A fórumon részt vesznek az Egyházközi Békebizottság képviselői is.

A **TIT ELEKTRONIKAI KLUBJA** február 10-én, hétfőn este fél 6 órai kezdettel rendezi meg soron következő foglalkozását, ezúttal Tarján IV. Sz. Általános Iskolában. Bemutatkozik a Proper 16 című Borbola István tart előadást.

A nemzetiségi kultúráért

A Magyarországi Németek Demokratikus Szövetsége arra serkenti a német nemzetiségi lakosokat, hogy a továbbiakban is tevékenyen vegyenek részt az ország gazdasági, társadalmi életében, ugyanakkor tudatosan ápolják anyanyelvüket, kultúrájukat. Beszéljenek többet németül, olvassanak német nyelvű könyveket, folyóiratokat, gyermekekkel ismertessék meg anyanyelvüket, a magyarországi németek történelmét — hangsúlyozták a szövetség országos választmányának pénteken, az MSZMP KB Politikai Főiskoláján tartott ülésén.

Tavalyi tevékenységük és ideai munkatervük megvitatásakor elmondták: a szövetség igyekszik még szorosabban együttműködni a párt-, állami és társadalmi szervekkel, támogatja a nemzetiségi politika megvalósítását. Szükségesnek tartják a németnyelv-oktatás sze-

mélyi és tárgyi feltételeinek javítását.

A szövetség a nemzetiségi kultúra megőrzését, gyarapítását is előmozdítja. Újabb művelődési csoportokat, klubokat szerveznek. A Hazafias Népfőrt, a tanácsok helyi szerveivel, művelődési intézményekkel együtt lehetőséget tesz, hogy műkedvelő együttesek még több előadást tartsanak.

Az idén is több könyvet jelentetnek meg. A tankönyvkiadóval együttműködve kiadják a többi között a hazai német dalgyűjtemény második, a magyarországi németek néprajza tanulmánykötet ötödik kötetét. A szövetség közlésezi Bellér Béla munkáját, a magyarországi németek rövid történetét. Újabb alkotásokra ösztönzik a német nemzetiségi írókat, költőket, képzőművészeket, és elősegítik műveik publikálását, bemutatását (MTI)